

4/11-91 JEG

A - Madrasj 1782 111-45

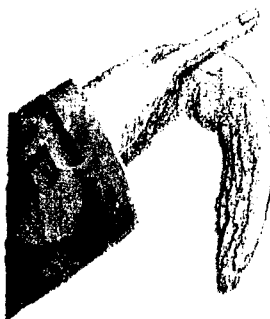
100899

Innrømme at man tok feil

Enda noen ord til NS-tilhengere som ikke kan snakke med sine barnebarn. Vi tar alle feil! – Innrøm dette.

Jeg har med interesse lest innlegget i nr. 35, underskrevet av en av de navnløse, og synes å lese mellom linjene at du føler deg bitter og urettferdig behandlet. Skal vi aldri kunne glemme denne tiden, og vil dere aldri bli tilgitt? La meg først få si at når det gjelder dere som var frontkjempere og meldte dere til Østfronten, betviler jeg ikke et øyeblikk at dere var idealister – at dere var villig til å ofre livet for en sak dere trodde på. Annerledes med dem som ble nazister for vinnings skyld, for å få en stilling som politimester, lensmann eller lignende. La meg også få minne om forholdene i Norge under det tyske angrepet i 1940. Vi hadde en regjering som nærmest skulle vært stilt for krigsrett, med en total mangel på handlekraft og ansvar. Som ikke i god tid hadde innsett at vi måtte bygge opp vårt forsvar slik som forholdene utviklet seg ute i Europa i 1938/39. Vårt forsvar måtte nærmest ta seg til rette på egen hånd, og gjorde etter forholdene en strålende innsats med det lille vi hadde av materiell. Og det var ganske imponerende at vi klarte å holde fienden stangen såpass lenge som vi gjorde før vi måtte gi opp. Under tegnede tror at hadde vi hatt et adskillig sterkere forsvar, er det et stort spørsmål om Tyskland hadde klart å sette seg fast i Norge. Etterat okkupasjonen var et faktum, sto NS frem, med appell om at nå skulle det bli orden på styre og stell i Norge. Sammenlignet med vår regjering i 1940 var det faktisk mange som trodde på NS, som hadde et politisk ideal og fant dette i NS. Og dere frontkjempere var vel de største idealistene. Dere trodde på at nå skulle det bli bedre i Norge, og da også med tro på at Quisling ville bli landets leder og med utøvende makt. Dette vet vi aldri slo til; han ble aldri noe annet

enn en marionett, bare en figur som tyskerne utnyttet. Han fikk aldri gripe inn og stoppe tyskernes grusomheter – som han kanskje ville når det ble for ille. Men etterhvert som krigsårene gikk, fikk vi jo føle hva det tyske regimet sto for: forfølgelse og utryddelse av jøder og andre «mindreverdige» raser. Og nesten hele det norske folk forsto at dette ikke var et regime noen kunne leve under. Var man jøde og slett ikke hadde gjort det minste ulovlig, eller hadde man gitt uttrykk for sin politiske mening, så banket ofte Gestapo på døren for å hente deg. Og du kan vel ikke med hånden på hjertet fremdeles mene at dette var et samfunn som var verdt å leve i. Du kan vel nå i ettertid ikke mene at jøder og andre «ikke-ariske» raser ikke

har livets rett, at de burde vært utryddet; man klarte som kjent å ta livet av seks-syv millioner. Med andre ord: Innrøm at du tok feil, du trodde på et regime som skulle være et idealsamfunn. Det er ingen skam å innrømme at du tok feil. Vi tar vel alle feil i livet. Vi melder oss inn i et politisk parti fordi vi tror på partiets idealer, men så viser det seg at dette ikke var tilfelle, og vi melder oss ut; med andre ord: Vi tok feil. At dine barn er blitt mobbet, er en tragedie; de er jo ikke ansvarlig for dine handlinger. Med hensyn til dine barnebarn som ikke får vite noe, er dette også tragisk. Men jeg minner igjen om at du

må innrømme at du tok feil. Skal du kunne fortelle dine barnebarn om din fortid, så fortell dem åpent og ærlig at du var NS-tilhenger, at du kjempet på Østfronten for noe du dengang trodde på, men at du tok feil. Og er det da barnebarn som ser ned på deg av den grunn, har de ikke mye forståelse for og kjærlighet til sin bestefar. Men hvis du fremdeles ikke innrømmer at du tok feil, og overfor dine barnebarn vil forherlige nazismen, bør du ikke fortelle noe. For tenk seg til å forherlige et regime som drev masseutryddelse av uskyldige mennesker! Og skulle du være en av dem som ikke tror på at det har eksistert konsentrasjonsleirer, er det bare å minne om hva en noe irriterter Göring utbrøt under Nürnberg-prosessen: «Var det ikke for disse fordømte konsentrasjonsleirene...» (underforstått: så var det muligens ikke blitt noen anklage).

Videre kan det heller ikke stå ubesvart det du nevner om NATO som motvekt mot kommunismen. Hitler advarte mot faren fra øst. Men både Churchill og Roosevelt var da i 1945 fullstendig klar over Stalins grusomme regime, og ikke på noen måte på linje med hans ideologi. At de allierte kjempet sammen med Sovjet, var jo bare et søkt «politisk fellesskap» inntil krigen var vunnet; siden ble det jo den kalde krigen. For oss som var på den andre siden under krigen, er det iblant påfallende at det er de som gjorde minst for folk og land som skriker høyest, mens de som virkelig gjorde en innsats (og også satte livet på spill for noe de trodde på), er de som er mest villig til å glemme og til å tilgi NS-folk. Dette dog under forutsetning av at de innrømmer at de tok feil etterat vi fikk vite om de tyske grusomheter, som var uten sidestykke i historien. Jeg håper med dette at forholdene vil rette seg opp for deg, at du har vilje og evne til å stå ærlig frem, og at dine barn og barnebarn og omgangskrets vil kunne respektere deg og glemme.

M. Li.